

351

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU

z dnia 29 grudnia 1988 r.

w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o dozorcze technicznym.

Na podstawie art. 8 ust. 6, art. 14 ust. 3 i art. 20 ustawy z dnia 19 listopada 1987 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 36, poz. 202) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Wskroc w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „ustawie” — rozumie się przez to ustawę z dnia 19 listopada 1987 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 36, poz. 202).
- 2) „urządzeniach technicznych” — rozumie się przez to urządzenia techniczne podlegające dozorcze technicznemu.
- 3) „materiałach” — rozumie się przez to materiały przeznaczone do budowy lub naprawy urządzeń technicznych bądź ich elementów.
- 4) „wytwarzaniu” bez bliższego określenia — rozumie się przez to wytwarzanie materiałów i elementów stosowanych do budowy urządzeń technicznych lub ich naprawy, a także wytwarzanie urządzeń technicznych.
- 5) „zakładzie uprawnionym” — rozumie się przez to wytwarzającego, który otrzymał uprawnienie organu dozoru technicznego do wytwarzania urządzeń technicznych lub materiałów i elementów stosowanych do ich budowy, bądź naprawiającego, który otrzymał uprawnienie tego organu zezwalające na dokonywanie napraw urządzeń technicznych.

Rozdział 2

Warunki stanowiące podstawę wydawania uprawnień do wytwarzania oraz warunki i tryb wydawania uprawnień zezwalających na dokonywanie napraw

§ 2. Uprawnienia do wytwarzania i dokonywania napraw wydaje właściwy organ dozoru technicznego w formie decyzji.

§ 3. Uprawnienia, o których mowa w § 2, mogą być wydane, gdy wytwarzający lub naprawiający:

- 1) posiada wdrożoną technologię wytwarzania lub naprawy,
- 2) posiada urządzenia zapewniające wytwarzanie bądź naprawę urządzeń technicznych, zgodnie z technologią,
- 3) zatrudnia pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, określonych w odrębnych przepisach,

- 4) posiada zorganizowaną kontrolę jakości,
- 5) ma możliwość przeprowadzania badań niszczących i nie niszczących wytwarzanych (naprawianych) urządzeń technicznych, a także materiałów, we własnym laboratorium lub laboratorium wskazanym przez organ dozoru technicznego.

§ 4. Decyzja o uprawnieniu do wytwarzania lub naprawy urządzeń technicznych określa w szczególności:

- 1) technologie stosowane przy wytwarzaniu lub naprawianiu urządzeń technicznych,
- 2) materiały przeznaczone do wytwarzania lub napraw urządzeń technicznych,
- 3) wymagania dla kontroli jakości.

§ 5. Zakład uprawniony jest obowiązany każdorazowo zawiadomić właściwy organ dozoru technicznego o zmianie warunków będących podstawą wydania uprawnienia.

§ 6. Zmiana zakresu uprawnienia może nastąpić wyłącznie na podstawie decyzji.

§ 7. 1. Wszczęcie postępowania następuje na wniosek zainteresowanego.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) instrukcję technologiczną,
- 2) instrukcję dla kontroli jakości,
- 3) wykaz posiadanych urządzeń produkcyjnych i urządzeń dla kontroli jakości,
- 4) wykaz osób odpowiedzialnych za produkcję i kontrolę jakości oraz osób posiadających uprawnienia w zakresie określonych technologii, wydane na podstawie odrębnych przepisów.

§ 8. 1. Po otrzymaniu wniosku organ dozoru technicznego sprawdza, czy spełnione są warunki określone w § 3.

2. Organ dozoru technicznego może wyznaczyć do wykonania elementy próbné, określając zakres ich badań.

Rozdział 3

Zasady i tryb projektowania urządzeń technicznych

§ 9. 1. Urządzenia techniczne projektuje się na podstawie norm, przepisów o dozorcze technicznym, innych przepisów szczególnych właściwych dla projektowania poszczególnych rodzajów urządzeń, a także warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie:

- 1) konstrukcji,
- 2) obliczeń wytrzymałościowych,

- 3) materiałów i elementów przeznaczonych do budowy lub naprawy.
- 4) osprzętu i zabezpieczeń.
- 5) znakowania.

2. W razie gdy dla urządzenia technicznego nie ma ustalonych warunków technicznych dozoru technicznego, urządzenie może być projektowane według warunków technicznych opracowanych przez projektującego i zatwierdzonych przez właściwy organ dozoru technicznego.

§ 10. Projektujący urządzenia techniczne są obowiązani uzgodnić dokumentację techniczną urządzenia z właściwym organem dozoru technicznego.

§ 11. 1. Uzgodnienie dokumentacji następuje na wniosek zainteresowanego.

2. Do wniosku powinna być dołączona dokumentacja techniczna urządzenia w zakresie określonym w warunkach technicznych dozoru technicznego dla poszczególnych rodzajów urządzeń.

3. Uzgodnienie dokumentacji organ dozoru technicznego potwierdza na dokumentacji technicznej urządzenia z terminem ważności na 2 lata.

Rozdział 4

Zasady i tryb wytwarzania materiałów i elementów przeznaczonych do budowy urządzeń technicznych oraz wytwarzania i napraw tych urządzeń

§ 12. Materiały i elementy przeznaczone do budowy urządzeń technicznych powinny odpowiadać wymaganiom norm, przepisów o dozorcze technicznym i innych przepisów szczególnych oraz warunków technicznych dozoru technicznego.

§ 13. W razie gdy dla urządzenia technicznego, materiałów i elementów przeznaczonych do jego budowy nie ma ustalonych warunków technicznych dozoru technicznego, mogą być one wytwarzane według warunków technicznych opracowanych przez wytwarzającego i zatwierdzonych przez właściwy organ dozoru technicznego.

§ 14. Procesy technologiczne wytwarzania urządzeń technicznych i ich elementów, takie jak:

- 1) przeróbka plastyczna,
  - 2) nitowanie,
  - 3) spawanie,
  - 4) zgrzewanie,
  - 5) obróbka cieplna,
  - 6) formowanie naczyń ciśnieniowych z tworzyw sztucznych wzmocnionych włóknem szklanym,
- powinny odpowiadać warunkom technicznym dozoru technicznego.

§ 15. 1. Materiały przeznaczone do budowy elementów urządzeń technicznych powinny posiadać dokument potwierdzający jakość (atest lub zaświadczenie jakości wytwórcy), wystawiony przez kontrolę jakości wytwarzającego.

2. Materiały powinny być znakowane zgodnie z wymaganiami norm i warunków technicznych dozoru technicznego.

§ 16. Wytwarzający urządzenie techniczne jest obowiązany sprzedawać urządzenia wraz z dokumentacją,

której zakres odpowiada wymaganiom norm i warunków technicznych dozoru technicznego.

§ 17. Do napraw urządzeń technicznych stosuje się odpowiednio przepisy § 9 ust. 1 i § 12—15.

Rozdział 5

Zasady i tryb eksploatacji urządzeń technicznych

§ 18. Eksploatacja urządzeń technicznych powinna być prowadzona zgodnie z ich przeznaczeniem oraz zasadami określonymi w warunkach technicznych dozoru technicznego i innych przepisach szczególnych.

§ 19. 1. Decyzję o dopuszczeniu urządzenia technicznego do obrotu wydaje właściwy organ dozoru technicznego na wniosek wytwarzającego.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wytwarzający załącza dokumentację określoną w warunkach technicznych dozoru technicznego.

3. Badanie przed dopuszczeniem urządzenia technicznego do obrotu obejmuje zbadanie prototypu urządzenia w zakresie zgodności jego wykonania z przedłożoną dokumentacją oraz prawidłowości budowy w warunkach gotowości do pracy i w czasie pracy. Organ dozoru technicznego przeprowadzający badanie prototypu może zażądać przeprowadzenia dodatkowych badań specjalnych, z badaniami niszczącymi łącznie.

4. Organ dozoru technicznego wydaje decyzję o dopuszczeniu urządzenia technicznego do obrotu, uwzględniając:

- 1) ocenę przeprowadzonych badań,
- 2) ocenę procesu wytwarzania.

5. Decyzja o dopuszczeniu urządzenia technicznego do obrotu powinna określać także:

- 1) rodzaj badań, które kontrola jakości wytwarzającego jest obowiązana przeprowadzić dla każdego urządzenia,
- 2) zakres dokumentacji dostarczonej użytkownikowi,
- 3) trwały znak, którym oznaczane będzie każde urządzenie, oraz miejsce i sposób jego umieszczenia.

§ 20. 1. Decyzję zezwalającą na eksploatację urządzeń technicznych produkowanych jednostkowo i urządzeń produkowanych seryjnie, lecz nie dopuszczonych do obrotu, wydaje właściwy organ dozoru technicznego na wniosek eksploatującego urządzenie.

2. Do wniosku powinna być załączona dokumentacja, o której mowa w § 11 ust. 2.

3. Badania urządzenia technicznego poprzedzające decyzję zezwalającą na eksploatację urządzenia obejmują:

- 1) sprawdzenie kompletności i prawidłowości przedłożonej dokumentacji,
- 2) badanie budowy w zakresie zgodności wykonywania urządzenia z dokumentacją i wymaganiami norm oraz warunków technicznych dozoru technicznego, a także stanu urządzenia, wyposażenia i wymaganych znakowań,
- 3) próby techniczne przed uruchomieniem urządzenia oraz w warunkach pracy w zakresie ustalonym w warunkach technicznych dozoru technicznego dla poszczególnych rodzajów urządzeń,
- 4) badanie specjalne ustalone w dokumentacji projektowej urządzenia lub przeprowadzone w uzasadnionych przypadkach na żądanie organu dozoru technicznego.

4. W przypadkach technicznie uzasadnionych część badań urządzenia technicznego, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, może być przeprowadzona u wytwarzającego urządzenie. Wyniki tych badań oraz stan techniczny urządzenia określa się w poświadczeniu badania i mogą być one uwzględnione przy badaniu urządzenia u eksploatującego, poprzedzającym wydanie decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia.

§ 21. 1. Urządzenia techniczne objęte dozorem technicznym pełnym podlegają okresowym badaniom technicznym.

2. Terminy badań okresowych wymagających przygotowania urządzenia technicznego do badań w sposób określony przez organ dozoru technicznego są wyznaczane przez ten organ co najmniej z 14-dniowym wyprzedzeniem. Na uzasadniony wniosek użytkownika organ dozoru technicznego może wyznaczyć inny termin badania.

3. W uzasadnionych technicznie przypadkach organ dozoru technicznego może wydać decyzję zezwalającą na eksploatację urządzenia technicznego przy innych warunkach pracy niż dotychczasowe, jeżeli zapewniają one bezpieczną pracę urządzenia.

§ 22. 1. Urządzenia techniczne objęte dozorem technicznym pełnym lub ograniczonym podlegają doraźnym badaniom technicznym.

2. Użytkownik urządzenia technicznego obowiązany jest zgłosić urządzenie do badań doraźnych w razie:

- 1) stwierdzenia niewłaściwego stanu urządzenia,
- 2) zakończenia przebudowy lub naprawy urządzenia,
- 3) niebezpiecznego uszkodzenia urządzenia lub niebezpiecznego wypadku związanego z eksploatacją urządzenia.

3. Badanie doraźne może być przeprowadzone, poza przypadkami wymienionymi w ust. 2, w każdym czasie, w przypadkach uzasadnionych stanem technicznym urządzenia, w ramach wykonywania przez organ dozoru technicznego nadzoru i kontroli przestrzegania przepisów o dozorcze technicznym.

4. Zakres badań doraźnych ustala każdorazowo organ dozoru technicznego w zależności od okoliczności uzasadniających przeprowadzenie badania.

5. W odniesieniu do doraźnych badań technicznych przepis § 21 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Kwalifikacje osób projektujących, wytwarzających, obsługujących, konserwujących i naprawiających urządzenia techniczne

§ 23. Osoby projektujące urządzenia techniczne powinny posiadać:

- 1) wykształcenie wyższe techniczne i co najmniej 1 rok praktyki w projektowaniu lub wykształcenie średnie techniczne i co najmniej 3 lata praktyki w projektowaniu,
- 2) znajomość norm, przepisów o dozorcze technicznym i innych przepisów szczególnych, a także warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie określonym w § 9.

§ 24. 1. Osoby odpowiedzialne za wytwarzanie, naprawianie i kontrolę jakości urządzeń technicznych w zakładzie uprawnionym powinny posiadać wyższe wykształcenie techniczne i co najmniej 2 lata praktyki zawodowej lub wykształcenie średnie techniczne i co najmniej 5 lat praktyki zawodowej oraz znajomość norm, przepisów o dozorcze technicznym i warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie nadzorowanej działalności.

2. Osoby wykonujące czynności spawania, zgrzewania, nitowania, lutowania oraz obróbkę plastyczną i cieplną w zakładzie uprawnionym do wytwarzania i naprawiania urządzeń technicznych powinny posiadać kwalifikacje potwierdzone świadectwami ośrodków kształcenia zawodowego lub zakładowych kursów szkolenia zawodowego oraz spełniać wymagania kwalifikacyjne określone w odrębnych przepisach.

§ 25. 1. Osoby obsługujące i konserwujące urządzenia techniczne powinny:

- 1) posiadać kwalifikacje wymagane dla poszczególnych stanowisk lub zawodów, określone w odrębnych przepisach,
- 2) odbyć zakładowe przeszkolenie w zakresie obsługi danego urządzenia oraz posiadać znajomość instrukcji eksploatacyjnej.

2. Niezależnie od wymogów określonych w ust. 1 osoby obsługujące lub konserwujące:

- 1) urządzenia dźwignicowe — powinny posiadać zaświadczenia uprawniające do obsługi lub konserwacji dźwignicy określonej kategorii, grupy, rodzaju lub typu,
- 2) przenośne wytwornice acetyenu (wytwornice o ładunku karbidu nie większym niż 10 kg) — powinny posiadać udokumentowane podstawowe przeszkolenie w zakresie spawania gazowego,
- 3) żurawie samojezdne lub cysterny na podwoziu samojezdnym — powinny posiadać prawo jazdy odpowiedniej kategorii.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

§ 26. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 27 lipca 1963 r. w sprawie budowy i eksploatacji stałych zbiorników ciśnieniowych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi zbiornikami (Dz. U. Nr 41, poz. 230),
- 2) rozporządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 7 października 1963 r. w sprawie budowy i eksploatacji kotłów parowych i wodnych, przenośnych zbiorników ciśnieniowych i wytwornic acetylenowych oraz wykonywania nad nimi dozoru technicznego (Dz. U. Nr 46, poz. 257),
- 3) rozporządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 7 października 1963 r. w sprawie budowy i eksploatacji dźwignic oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi dźwignicami (Dz. U. Nr 46, poz. 258).

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1989 r.

Minister Przemysłu: w z. Z Miedziarek